

DREPTUL

LEGIslaTİUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentzii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, secțiunea I: I. Popescu cu Șerban Iordache. Curtea de apel din București, secțiunea I: Moștenitorii Velizare Leontopol cu Maria Populeanu ș. a. Bibliografie.*

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 24 Octombrie 1914

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

I. Popescu cu Șerban Iordache

PERIMARE. — ACT ÎNTRERUPĂTOR. — REDESCHIDERE. — JUDE-CĂTOR DE OCOL. — CITATIUNI. — ART. 257 PR. CIV.

O cerere de redeschidere înaintea judecătoriai de ocol, deși făcută cu scoatere de citațiuni, însă întrucât din lucrările aflate la dosar nu se poate constata dacă scoaterea citațiunilor a fost urmată și de depunerea lor la funcționarul administrativ în drept să le comunice părții, nu constituie un act de procedură cu caracter contradictor în sensul art. 257 pr. civ.

No. 520. — Respins recursul făcut de I. Popescu, contra sentinței No. 39 din 1914, a tribunalului Argeș, în proces cu Șerban Iordache.

S'a citit raportul făcut în cauză, de d-l consilier D. Florescu.

S'au ascultat: d-l avocat Ioan D. Georgescu, din par-

tea recurentului, în dezvoltarea motivului de casare, în lipsa intimatului.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare tras din violarea art. 257 pr. civ., și exces de putere.

Având în vedere că, prin sentința adusă în recurs tribunalul a declarat perimat apelul făcut de recurent contra cărței de judecată No. 697 din 1903, a judecătoriai ocolului Cotmeana, constatând că, dela jurnalul din 4 Octombrie 1911, când procesul s'a scos după rol, până la introducerea cererei de perimare din 5 Octombrie 1913, au trecut doi ani, fără ca în acest interval de timp să se fi urmat un act de procedură cu caracter contradictoriu;

Considerând că, după legea judecătoriilor de ocoale, partea are dreptul de a cere îndeplinirea procedurii sau prin oficiul portăreilor sau prin administrație; că, atunci când partea alege ultima cale pentru îndeplinirea procedurii, obligațiile ce 'i incumbă pentru a dovedi diligența sa și voința de a nu lăsa în părăsire instanța sunt de a procura grefei coalele de timbru necesare pentru obținerea citațiunilor și apoi a le depune autorității administrative în drept, să le comunice părții adverse, înainte de expirarea termenului perempțiunei;

Că, în speță, deși se constată că la 28 Mai 1913, înainte de expirarea termenului perempțiunei, recurentul a introdus o cerere de fixarea termenului și a scos citațiunile, pentru a îndeplini procedura prin

administrație, însă procedura cu intimatul a fost îndeplinită tocmai la 16 Octombrie 1913, după ce trecuse termenul perempțiunii precum însuși recurentul recunoaște prin motivul de casare;

Că, așa fiind, și întrucât din lucrările aflate la dosar nu se poate constata dacă scoaterea citațiilor a fost urmată și de depunerea lor la funcționarul administrativ în drept să le comunice părței, în specie la notarul comunei unde domiciliul intimatului, cererea de redeschidere din 28 Mai 1913, deși făcută cu scoatere de citațiuni, nu constituie un act de procedură cu caracter contradictor în sensul art. 257 pr. civ.;

Că tribunalul, judecând că zisa cerere de redeschidere nu a întrerupt cursul perempțiunii a făcut o justă aplicațiune a art. 257 pr. civ., așa că motivul de casare este nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 29 Noembrie 1914

Președința d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

Moștenitorii Velizare Leontopol cu Maria Populeanu ș. a.

DOTĂ. — CLAUZĂ DE REÎNTREBUINȚARE. — REÎNTREBUINȚARE ÎN CONTRA STIPULAȚIILOR ACTULUI DOTAL. — NULITATE RELATIVĂ. — ART. 1252 ȘI 1247 C. CIV.

DOTĂ. — IMOBIL CUMPĂRAT CU BANI DOTALI. — CLAUZA DE REÎNTREBUINȚARE. — DOTALITATEA IMOBILULUI. — ORDONANȚĂ DE ADJUDECARE. — ART. 1247 C. CIV.

DOTĂ. — IMOBIL CUMPĂRAT CU BANI DOTALI ÎN VIRTUTEA CLAUZEI DE REÎNTREBUINȚARE. — CONDIȚIUNEA CE URMEAZĂ. — IMOBIL ÎNLOCUIT. — ART. 1247 C. CIV.

DOTĂ. — IMOBIL. — CLAUZA DE REÎNTREBUINȚARE. — ÎNSTRĂINARE. — ART. 1247, 1249 ȘI 1252 C. CIV.

DOTĂ. — IMOBIL DOBÂNDIT CU BANI DOTALI. — PLUS-VALUTĂ. — ART. 1247 C. CIV.

1° Cu toate că reîntrebuințarea unor bani făcută în contra stipulațiilor din actul dotal este nulă, totuși această nulitate nefiind de ordine publică, ci numai relativă, nu poate fi invocată decât de femeea măritată sau de moștenitorii ei.

2° Imobilul cumpărat în timpul căsătoriei cu bani dotali în virtutea unei clauze de reîntrebuințare devine dotal, indiferent dacă în actul de achizițiune se menționează sau nu că imobilul a fost cumpărat cu bani dotali.

Astfel, un imobil cumpărat prin licitațiune publică cu bani dotali, devine dotal deși nu se men-

ționează în ordonanța de adjudecare că imobilul a fost cumpărat cu bani dotali, de oarece în lipsă de text interesul terțiilor nu autoriză pe judecător să prescrie un mod de publicitate pe care legiuitorul nu l-a stabilit și aceasta mai ales că terții sunt vestiți prin contractul matrimonial, care este act public, că imobilul dobândit cu bani dotali devine dotal.

3° Imobilul dobândit în virtutea unei clauze de reîntrebuințare urmează condițiunea imobilului vândut.

4° Instrăinarea unui imobil dotal stipulat alienabil cu clauza de reîntrebuințare este nulă dacă reîntrebuințarea nu a fost făcută.

5° Imobilul dobândit în parte cu bani dotali de către femeea măritată prin îndeplinirea clauzei de reîntrebuințare, dacă valorează mai mult decât imobilul înlocuit, nu devine dotal decât până la concurența sumei ce trebuia întrebuințată, de oarece reîntrebuințarea trebuie să procure femeii numai echivalentul imobilului înstrăinat, căci altfel soții ar putea mări dota la infinit în detrimentul averii parafernale.

No. 221. — Admis în parte apelul făcut de moștenitorii lui Velizare Leontopol, contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 68 din 1914, în proces cu Maria Populeanu ș. a.

S'au ascultat: d-l avocat Titulescu, din partea apelanților, în susținerea apelului, iar d-nii avocați Pantazi și Mitescu, în combaterea apelului, și d-l avocat V. Duculescu, în calitate de reprezentant al ministerului public, în concluzii pentru admiterea apelului.

Curtea,

Având în vedere, apelul făcut de moștenitorii Velizare Leontopol, anume: Smaranda Ed. de Reinech, Elena dr. Dona, Șița V. Leontopol ca tutoare legală a fiului său Alexandru Leontopol, Cristina, Jean, Vasile și Ștefan Leontopol, prin procuratorul lor Cristu. Grecescu, în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 86 din 23 Ianuarie 1914;

Având în vedere că prin această sentință, tribunalul a admis acțiunea intentată de Paulina Populeanu, Constantin Telemac, Maria C. Stoicescu și Alexandru Telemac în contra moștenitorilor defunc-

tului Velizarie Leontopol, a anulat în parte actul de vânzare, autentificat de tribunalul Ilfov secția de notariat la No. 6568 din 1899, și transcris la același tribunal la No. 1521 din 1899, și a recunoscut reclamanților în plină proprietate și posesiune dreptul la 7/40 părți din imobilul „Hotel Union” situat în București, strada Regală, rezervând atât reclamanților dreptul de a intenta o deosebită acțiune pentru venituri, cât și părților de a cere restituirea sumelor la cari cred că au dreptul cu dobânda lor;

Având în vedere, că prin acțiunea intentată în contra moștenitorilor Velizarie Leontopol, Paulina Populeanu și moștenitorii defunctei Luiza Telemac, a nume Constantin Telemac, Maria C. Stoicescu și Alexandru Telemac, cer ca moștenitorii defunctului Velizarie Leontopol să fie condamnați a delăsă în proprietatea și posesiunea lor o porțiune de trei părți din imobilul «Hotel Union» anulându-se în parte actul de vânzare intervenit între Paulina Populeanu și Luiza Telemac ca vânzătoare și Velizarie Lontopol ca cumpărător, act autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat la No. 6568 din 1899 și, transcris la No. 1521 din 1899, pentru motivul că acest imobil fiind cumpărat de Paulina Populeanu și Luiza Telemac parte cu banii dotali și parte cu bani parafernali a devenit până la concurența și în proporțiune cu acești bani dotali, dotal și inalienabil, așa în cât nu putea fi, mai în urmă, vândută lui V. Leontopol, în mod valabil, decât porțiunea parafernala din imobil, iar nu și porțiunea dotală care nu putea fi înstrăinată de cât cu formele și în cazurile prevăzute de lege;

Având în vedere susținerile orale, concluziunile scrise ale părților litigante și actele prezentate în instanță;

Având în vedere, că din actele invocate de părți și din desbaterile urmate se constată, în fapt, că în anul 1878, Paulina Maca, căsătorindu-se cu Simion Populeanu, și-a constituit dotă, prin actul autentificat de tribunalul Ilfov secția III, cu No. 2007, între altele, o parte indiviză din casa părintească situată în Calea Mogoșoia No. 10, stipulându-se că „aceste case urmând a se vinde, nu va fi nevoie de nici o formalitate; că, după vânzare, partea din preț, cuvenită Paulinei Maca va fi dată în locul casei, garantându-i-se de frații ei că nu va fi mai mică

de 35.000 lei; că, din banii rezultați din vânzarea casei, partea dotală se va depune la Cassa de Depuneri, de unde banii nu se vor putea ridica de cât pentru cumpărarea de efecte publice sau a unui imobil”;

Că, în anul 1879, căsătorindu-se sora Paulinei Populeanu, Luiza, cu Demetru Ion Telemac, ea își constituie dotă, prin actul autentificat la tribunalul Ilfov, secția III, la No. 1750 din 1879, între altele, de asemenea o porțiune indiviză din casa părintească din Calea Victoriei, No. 10, sub condițiuni identice cu cele stipulate în actul dotal al Paulinei Populeanu;

Că, mai târziu, vânzându-se acest imobil și depunându-se la Cassa de Depuneri, conform actelor zestrare suma de lei 70.000, reprezentând dotele Paulinei Populeanu și Luizei Telemac, acestea cer tribunalului Ilfov, secția I, să fie autorizate să cumpere cu banii lor dotali creanța ipotecară ce Leopoldina Gradovici, avea asupra imobilului „Hotel Union” cu prețul de 130.000 lei, complectând Luiza Telemac cu banii săi parafernali diferența de 60.000 lei; că, tribunalul, prin încheerea cu No. 3474 din 1891, încuviințează cererea dispunând a se libera banii dotali dela Cassa de Depuneri în primirea Leopoldinei Gradovici la prezentarea actului de vânzare a creanței ipotecare și a actului de subrogație investite cu formele legale, ceea ce s'a și efectuat după cum rezultă din încheerile cu No. 3618 a tribunalului Ilfov, secția I, și No. 2510 din 1891 a tribunalului Ilfov, secția de notariat;

Că debitorul, neachitând datoria, Paulina Populeanu și Luiza Telemac, cer în temeiul creanței ipotecare ce cumpăraseră, vânzarea cu licitație publică a imobilului ipotecat «Hotel Union», care prin ordonanța cu No. 9 din 1892 a tribunalului Ilfov secția de Notariat, se adjudecă definitiv asupra lor cu suma de lei 400.000 lei; că, drept preț, adjudecatarele depun, între altele, și creanța Leopoldinei Gradovici cesionată lor și cumpărată în parte cu bani dotali;

Că, în anul 1897, Paulina Populeanu și Luiza Telemac devenite proprietare ale imobilului „Hotel Union” cer societății Creditului funciar urban din București un supliment de împrumut, ceea ce li se acordă, Societatea constatând din examinarea actelor dotale că imobilul cumpărat nu era dotal;

Că în anul 1899, Paulina Populeanu și Luiza Telemac, vând de bună voe imobilul «Hotel Union» lui Velizarie Leontopol, prin actul autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat, sub No. 6568 din 1899, și transcris sub No. 1521 din 1899, pe preț de 735.000 lei, din cari 390.000 lei, la societatea Creditului funciar urban și 345.000 lei, în numerar pe care cumpărătorul îi plătește în mâinele vânzătorilor, după cum se constată din actul de vânzare;

Că, mai târziu, murind atât Luiza Telemac cât și Simion Populeanu, moștenitorii Luizei Telemac și Paulinei Populeanu, intentă în contra moștenitorilor defunctului Velizarie Leontopol, prezenta acțiune în anularea în parte a vânzării «Hotelului Union», pentru motivul mai sus arătat; că, tribunalul Ilfov, secția III, prin sentința No. 68 din 1914, admite această acțiune și anulând în parte actul de vânzare relativ la acest imobil, recunoaște reclamanților în plină proprietate și posesiune dreptul la 7/40 din imobilul «Hotel Union»; că, părâții nemulțumiți, atacă această sentință cu apelul de față;

Având în vedere că apeleții susțin că acțiunea intentată în contra lor de Paulina Populeanu și de moștenitorii Luizei Telemac, este neintemeiată și că a fi respinsă pentru următoarele patru motive: 1) imobilul «Hotel Union» este întreg parafernă iar nu parte dotal și parte parafernă, fiind cumpărat la licitație publică de Paulina Populeanu și Luiza Telemac cu bani parafernali, creanța Leopoldinei Gradovici, depusă drept preț, neavând caracterul dotal; 2) chiar dacă s'ar admite că imobilul a fost cumpărat în parte cu bani dotali, el este în întreg parafernă, de oarece nu s'a stipulat în actul de achizițiune, în ordonanța de judecare, că este dobândit cu bani dotali; 3) chiar dacă ar fi în parte dotal, imobilul «Hotel Union» a putut fi înstreinat de bună voe lui Velizarie Leontopol, întrucât a înlocuit imobilul din calea Victoriei 10, constituit dotă și care putea fi vândut fără nici o formalitate; 4) că, în tot cazul, imobilul «Hotel Union» nu a devenit dotal decât până la concurența sumei de lei 70.000;

Având în vedere în ce privește primul motiv, că apeleții susțin că imobilul în litigiu a fost dobândit de Paulina Populeanu și Luiza Telemac, numai cu bani parafernali; că creanța ipotecară cumpărată

dela Leopoldina Gradovici, în virtutea căreia imobilul «Hotel Union», a fost scos în vânzare și care a fost depusă drept preț al adjudecării, nu era dotală ci parafernă, de oarece deși cumpărată cu banii depuși la Cassa de depuneri, însă acești bani au fost întrebuințați în contra stipulațiunilor din actele zestre care prevedeau că cu banii dotați nu se vor putea cumpăra decât efecte publice sau un alt imobil; că, prin urmare, Paulina Populeanu și Luiza Telemac cumpărând cu banii lor dotați, nu efecte publice sau un imobil, ci o creanță ipotecară, au făcut o întrebuințare nevalabilă, nulă a banilor dotați; deci creanța ipotecară nu a devenit dotală, și imobilul achiziționat și cu această creanță parafernă este în întreg parafernă și alienabil și ca atare, a putut fi înstreinat în mod valabil lui V. Leontopol;

Având în vedere că din actele dotale ale Paulinei Populeanu și Luizei Telemac, rezultă în mod evident că ele, adoptând regimul dotal, și-au constituit zestre câte o parte indiviză din casa părintească, situată în calea Victoriei 10, ce urma a se vinde pentru esire din indiviziune, garantându-li-se suma de 35.000 lei la fiecare drept preț al porțiunii constituită dotă, și cu stipulațiunea expresă că banii proveniți din vânzarea caselor (părțile dotale) se vor depune la Cassa de depuneri și că nu vor putea fi ridicați decât pentru cumpărare de efecte publice sau a unui imobil; cu alte cuvinte, actele dotale permit înstreinarea imobilului constituit zestre fără formalități, însă cu clauza de reîntrebuințare, determinând în acelaș timp modul cum ea trebuia efectuată;

Având în vedere că vânzându-se casele din calea Victoriei 10, cumpărătorul s'a conformat stipulațiunilor din actele dotale și a depus la Cassa de depuneri, părțile dotale în sumă de 70.000 lei, așa că această vânzare s'a operat în mod perfect valabil;

Având în vedere că deși actele dotale nu permiteau ridicarea banilor dotați dela Cassa de depuneri decât pentru cumpărare de efecte publice sau a unui imobil, totuși tribunalul Ilfov, secția I, a autorizat pe Paulina Populeanu și pe Luiza Telemac, să cumpere cu acești bani dotați creanța ipotecară ce Leopoldina Gradovici avea asupra imobilului «Hotel Union», în considerație că se făcea o achizițiune de

drepturi reale care conduce la dobândirea deplinei proprietăți imobiliare ;

Considerând că, deși această reîntrebuințare consistând în achizițiunea unei creanțe ipotecare în loc de un imobil sau de efecte publice, s'a făcut în contra stipulațiunilor din actele dotale, și este nulă, totuși această nulitate nu este de ordine publică, ci numai relativă, neputând fi invocată decât de femeia măritată și de moștenitorii săi ;

Considerând că atâta timp cât această reîntrebuințare nu a fost anulată și a continuat să subsiste, creanța ipotecară cumpărată dela L. Grădovici, s'a substituit, s'a subrogat banilor dotali și a luat calitatea lor juridică, de oarece, pe de o parte, a fost achiziționată cu banii dotali depuși la Cassa de depuneri și prin interpretarea actului zestral ; iar, pe de alta, banii dotali nu pot să-și piardă caracterul lor și să devină parafernali printr'o neregulată reîntrebuințare, și imprimă acest caracter lucrului care îi înlocuește ;

Considerând că creanța Grădovici devenind astfel dotală și fiind depusă pentru parte din prețul adjudecării imobilului «Hotel Union», acest imobil a devenit pentru o porțiune dotal, în temeiul art. 1247 c. civ., întrucât a fost cumpărat și cu bani dotali, și întrucât în contractul de căsătorie se stipulează o reîntrebuințare în imobile ;

Că astfel fiind, primul motiv invocat de apelanți nu este întemeiat ;

Având în vedere, în ce privește cel de al doilea motiv de apel, că apelanții pretind că chiar dacă imobilul «Hotel Union», ar fi fost cumpărat și cu bani dotali, încă el nu a devenit dotal, de oarece actul de achizițiune, ordonanța de adjudecare, nu cuprinde mențiunea că a fost dobândit cu bani dotali, mențiune necesară în interesul terților ;

Considerând că nici un text de lege nu cere pentru ca un imobil, cumpărat în timpul căsătoriei cu bani dotali în virtutea unei clauze de reîntrebuințare, să devină dotal, condițiunea ca în actul de achizițiune să se menționeze că a fost cumpărat cu bani dotali ;

Considerând că, în lipsă de text, interesul terților nu autoriză pe judecător să prescrie un mod de publicitate pe care legiuitorul nu l-a stabilit ; că, de altfel, terții sunt vestiți prin contractul matrimonial,

care este un act public, că imobilul dobândit cu bani dotali, devine dotal ;

Considerând că, dacă în legislațiunea franceză chestiunea este discutată, și dacă o parte din doctrină este de părere că și sub regimul dotal actul de achizițiune trebuie să conțină dubla declarațiune despre origina banilor și despre intențiunea de a se face reîntrebuințare, aceasta se explică prin faptul că codul Napoleon stabilește această regulă în capitoul despre comunitatea legală în articolele 1431 și 1435 și unii autori o aplică și la regimul dotal prin argumente de analogie ; or, codul civil român nu a reprodus articolele franceze 1434 și 1435, și, în lipsa lor, nu se poate, pe cale de interpretare nici crea o dispozițiune nouă, nici impune o regulă dintr'o altă legislațiune și nici împlini o lacună, dacă lacună este în această privință ;

Considerând că, chiar dacă s'ar cere, în interesul terților, pentru ca imobilul cumpărat în timpul căsătoriei cu bani dotali să devină dotal, ca actul de achizițiune să facă mențiune despre origina banilor, încă această condițiune este îndeplinită în speță. În adevăr, în ordonanța de adjudecare se arată modum cum Paulina Populeanu și Luiza Telemac au depus prețul adjudecării imobilului „Hotel Union“, și se specifică că ele au depus, între altele, actul de ipotecă înscris de tribunalul Ilfov, secția de Notariat la No. 383 din 1887 prin care I. N. Grădovici se împrumută de la Leopoldina Grădovici cu suma de lei 120.000 și actul de subrogație cu No. 3403 din 1891 prin care Leopoldina Grădovici subrogă pe Luiza Telemac și pe Paulina Populeanu în toate drepturile ce „le are prin actul de ipotecă înscris de tribunalul Notariat la No. 383 din 1887“ ; ori în actul de subrogație, se prevede în termeni formali că creanța Leopoldinei Grădovici a fost cumpărată cu 70.000 lei bani dotali aflați la Cassa de Depuneri, așa că ordonanța de adjudecare conține o mențiune suficientă pentru terții despre origina banilor, mențiune care nu este supusă la nici o formulă sacramentală ;

Având în vedere că, deși apelanții mai susțin că ordonanța de adjudecare trebuia să fie supusă la formalitățile stabilite pentru convențiunile matrimoniale ca imobilul „Hotel Union“ să devină dotal, totuși această obiecțiune nu a fost discutată în șe-

dință publică, ci numai enunțată prin concluziunile scrise depuse după debaterile orale, și nu este fondată întru cât formalitatea transcripțiunii nu e cerută de lege în caz de reîntrebuințare;

Că astfel fiind, nici acest al doilea motiv de apel nu este fondat.

Având în vedere, în ce privește cel de al treilea motiv, că apelanții susțin că imobilul „Hotel Union” chiar dacă ar fi în parte dotal, încă a putut fi valabil înstreinat lui Velizarie Leontopol, întru cât înlocuște imobilul din Calea Victoriei No. 10, constituit dotă Paulinei Populeanu și Luiza Telemac, imobil care era alienabil fără formalități în virtutea actelor zestrale;

Considerând că aceste acte dotale prevăd, în adevăr, alienabilitatea fără formalități a imobilului din Calea Victoriei No. 10, însă cu clauza ca banii rezultați din vânzare (porțiunile dotale) vor fi depuse la Cassa de Depuneri, de unde nu se vor putea ridica de cât pentru a cumpăra efecte publice sau un alt imobil:

Considerând că este cert că imobilul dobândit în virtutea unei clauze de reîntrebuințare urmează în totul condițiunea imobilului vândut; că imobilul «Hotel Union» fiind cumpărat cu parte din bani proveniți din înstrăinarea casei din Calea Victoriei, No. 10, constituită dotă, și fiind subrogat pentru partea dotală acestei case, putea fi vândut de bună voie fără formalitățile legale însă cu condițiunea ca partea din preț rezultat din vânzare și reprezentând dota de 70.000 lei, să fie depusă la Cassa de Depuneri pentru a se putea cumpăra efecte publice sau un alt imobil;

Considerând că, Velizarie Leontopol, cumpărând «Hotel Union» a vărsat prețul în mâinile vânzătoarelor și nu a depus la Cassa de Depuneri parte dintr'însul, în sumă de 70.000 lei, ca dotă a Paulinei Populeanu și a Luizei Telemac;

Considerând că înstreinarea unui imobil dotal stipulat alienabil cu clauza de reîntrebuințare este nulă dacă reîntrebuințarea nu a fost făcută; că, Velizarie Leontopol cumpărând «Hotel Union» fără a depune la Cassa de Depuneri suma dotală de 70.000 lei, înstreinarea este isbită în parte de nulitate, nulitate care poate fi cerută de Paulina Populeanu, căsătoria fiind desfăcută și de moștenitorii defunctei Luiza Telemac;

Având în vedere, că apelanții susțin că intimații nu mai au dreptul să ceară nulitatea vânzării, de oarece atât Paulina Populeanu cât și Luiza Telemac s'au folosit personal de prețul primit dela cumpărător, ceea ce ar rezulta din faptul că Paulina Populeanu posedă astăzi imobilul din strada Știrbei-Vodă No. 41 și că Luiza Telemac a împrumutat cu ipotecă pe Rubin Goliger cu mai multe sume de bani;

Considerând că această susținere nu este dovedită; că, în adevăr, imobilul din strada Știrbei-Vodă No. 41 aparține Paulinei Populeanu încă din anul 1883, după cum se constată din certificatul societății Creditului Funciar urban din București No. 19890 din 28 Octombrie 1914, unde este ipotecat, și deci el nu a putut fi construit sau cumpărat cu banii rezultați din vânzarea imobilului «Hotel Union»; iar, în ce privește sumele date cu împrumut lui Goliger de către Luiza Telemac nu este probat că ele sunt acelea provenite din înstreinarea zisului imobil, Luiza Telemac posedând și altă avere parafernală, după cum se constată din actul de subrogație și din achizițiunea însăși a «Hotelului Union» la licitațiune publică;

Având în vedere, că apelanții mai obiectează că Velizarie Leontopol a fost de bună credință; că el nu a putut depune dota la Cassa de Depuneri neștiind că imobilul ce cumpără era în parte dotal; că din actele de proprietate aflate la Societatea Creditului funciar urban și la care trimetea actul de vânzare, nu rezultă că imobilul era dotal;

Considerând, pe deoparte, că este neîndoios că Velizarie Leontopol a fost de bună credință, ceea ce s'a recunoscut în instanță de însăși partea intimată; că însă, dacă buna credință face pe posesor să câștige fructele, ea nu a putut avea de efect să înlăture caracterul dotalității cu care era investit imobilul în litigiu; că, pe de altă parte, din dosarul actelor de proprietate aflate la societatea Creditului funciar urban se constată că Paulina Populeanu și Luiza Telemac au depus societății și ordonanța de adjudecare cu ocaziunea cererii de supliment de împrumut, act pe care V. Leontopol trebuia să-l examineze și din a cărei citire ar fi văzut că imobilul „Hotel Union” era în parte dotal, și deci trebuia să se conforme stipulațiilor din actele zestrale;

Că astfel fiind nici acest al treilea motiv nu este întemeiat.

Având în vedere, în ce privește cel de al patrulea motiv, că apelanții pretind că, în tot cazul, chiar dacă imobilul «Hotel Union» are în parte caracterul de dotal, el nu a devenit dotal decât până la concurența sumei de 70.000 lei, valoarea banilor dotali, iar nu în proporția pretinsă de intimați și admisă de tribunal prin sentința apelată, de 7/40 părți, adică în proporție dintre suma dotală de 70.000 lei și prețul de 400.000 lei:

Având în vedere că imobilul în litigiu a fost cumparat de Paulina Populeanu și de Luiza Telemac la licitațiune publică cu suma de 400.000 lei din cari 70.000 lei bani dotali, creanța Gradovici, și restul banilor parafernali, așa că imobilul a devenit parte parafernala, parte dotal;

Considerând că, este cert în doctrină că dacă imobilul dobândit în parte cu bani dotali de către femeia măritată, prin îndeplinirea clauzei de reîntrebuințare, valorează mai mult decât imobilul înlocuit, el nu devine dotal de cât până la concurența sumei ce trebuia întrebuițată, principiul fiind, că reîntrebuințarea trebuie să procure femeii numai echivalentul imobilului înstreinat; altfel soții ar putea mărita dota la infinit în detrimentul averii parafernale;

Considerând că, imobilul „Hotel Union“ devenind dotal în virtutea clauzei de reîntrebuințare, stipulată în actele zestrare, a devenit dotal numai până la concurența sumei de 70.000 lei, iar nu în proporție de 7/40 părți; că, vânzarea lui către Velizarie Leontopol fiind în parte nulă, de oarece cumpărătorul nu a depus suma dotală de 70.000 lei la Cassa de Depuneri, conform actelor zestrare, urmează, ca consecință, a se anula în parte actul de vânzare intervenit între Paulina Populeanu și Luiza Telemac ca vânzătoare și Velizarie Leontopol ca cumpărător și a se recunoaște Paulinei Populeanu și moștenitorilor Luizei Telemac, în imobilul în litigiu, dreptul la o porțiune indiviză în valoare de 70.000 lei, reprezentând dota ce dânsese își constituiseră la trecerea lor în căsătorie.

Pentru aceste motive, în majoritate, admite în parte apelul.

Semnați: Oscar Niculescu, A. Alexandrescu,
Al. Dem. Oprescu, P. Hagiopol.

Opiniune

Având în vedere actele astfel cum sunt expuse în deciziune;

Considerând că actele dotale nu conțin o clauză generală de dotalitate pentru bunurile viitoare;

Având în vedere că, deși era specificat în actele dotale că banii rezultați din vânzarea pentru eşire din indiviziune a imobilului dotal, vor fi întrebuițati numai pentru a cumpără efecte publice sau un imobil, acești bani au fost întrebuițati pentru a cumpără o creanță ipotecară;

Că, procedându-se astfel nu s'a ținut socoteală nici de litera nici de spiritul foilor de zestre; într'adevăr, din acest din urmă punct de vedere examinată chestiunea, este neîndoios că ceea ce a preocupat pe înzestrători a fost asigurarea desăvârșită a zestrei. Or, este cert că un plasament într'o ipotecă (mai ales în al 3-lea rang) nu înfățișează acest caracter, din cauza efectelor purgei în caz de vânzare silită, și în orice caz, în materie de dotalitate în afară de termenii contractului și în afară de lege;

Considerând că prin reîntrebuințarea efectuată în modul indicat în actele dotale, bunul dobândit nu capătă caracterul dotalității;

Considerând că în principiu o altă consecință a unei reîntrebuințări greșite este și revocarea înstreinării imobilului care a fost constituit ca dotă femeii cu ocazia căsătoriei, admițându-se că cumpărătorul este dator ca să supravegheze efectuarea regulată a reîntrebuințării;

Având în vedere că în cazul de față această consecință nu ar fi de admis față cu dispozițiunea din actele dotale de a se depune prețurile imobilului la Cassa de depuneri, ceea ce a făcut cumpărătorul;

Considerând însă că nu se poate susține că lipsa acestei consecințe atrage și lipsa primei consecințe, adică a pierderii caracterului dotalității pentru bunul dobândit, în afară de prevederile contractului; această de a doua consecință nu este rezultatul celei dintâi;

Considerând că nu este întemeiată obiecțiunea că reîntrebuințarea urmează a fi socotită ca valabilă cât timp femeia zestrală nu a cerut nulitatea ei. Regimul dotal este un regim de excepțiune și constituie o derogățiune dela principiul de ordine publică a liberei circulațiuni a bunurilor. După căsă-

orie, prin simpla voință a soților, nici nu se pot crea bunuri dotale nici nu li se poate răpi caracterul dotalității. Or, dacă reîntrebuințarea ar putea fi privită ca nulă, numai atunci când ar conveni femeii a cere acest lucru, imobilul dobândit ar fi dotal în caz de tăcere și parafernă în caz de acțiune. O asemenea consecință ar fi cu desăvârșire în detrimentul creditului public și ar lăsa întinderea domeniului excepțional al dotalității nu în seama legii și a textului actului dotal, ci numai în seama firei, eminentemente capricioasă, a femeii, ceea ce nu cadrează cu rigoarea legii;

Considerând că nu este vorba în speță ca terții să fie autorizați a cere pe cale principală nulitatea reîntrebuințării. Dar din momentul ce femeia alegă că s'a făcut o reîntrebuințare, voind astfel a scoate din circulațiune un bun, adversarii ei au cădere ca să se opue, pe cale de apărare, arătând că susținerea este neîntemeiată și că bunul care face obiectul litigiului nu este supus unui regim de excepțiune și sustras circulațiunii;

Considerând că faptul că consecința nulității reîntrebuințării ar fi pierderea zestrei, nu poate influența soluțiunea chestiunii de drept, căci aceasta se întâmplă în majoritatea cazurilor de întrebuintare sau plasare greșită a banilor și în cazul de față când reîntrebuințarea greșită din punctul de vedere dotal a fost o operațiune cât se poate de fericită în ceea ce privește paraferna;

Având în vedere că creanța cu care s'a dobândit imobilul în chestiune nefiind dotală, imobilul nu a devenit dotal, și că nu poate cere anularea înstrenării lui;

Că, în consecință, urmează a se admite apelul și a se respinge acțiunea, fără a mai fi necesar să se discute celelalte puncte susținute de apelanți.

Pentru aceste motive, sunt de părere a se admite apelul și respinge acțiunea.

Semnat: M. Balș.

BIBLIOGRAFIE

Dreptul comercial, opinii și controverse de Gr. L. Trancu-Iași. — Editura librăriei universale Alcalay & C-rie, București, 1915.

Lucrarea d-lui Gr. L. Trancu-Iași, *Dreptul comercial, Opinii și controverse*, aduce o contribuțiune

importantă la ușurarea sarcinei comentatorilor codului nostru de comerț. «Nu există materie de drept în care să se producă soluțiuni mai variate decât în materia aceasta. Motivul este că dreptul comercial trebuie să fie sau îndrumătorul sau ecoul vieții afacerilor, atât de intensă, atât de variată și atât de complexă», ne spune autorul în prefață și are mare dreptate.

Unind cunoștințele practice cu teoria, d-l Trancu-Iași, ne dă studii asupra unor chestiuni extrem de interesante pentru comerțul nostru. D-sa care e autorul a o sumă de lucrări în direcțiunea aceasta din care cităm ultimul volum *Curs de comerț și contabilitate*; în articolele publicate în volumul de față ia deciziunile instanțelor noastre prezintând interes pentru comerț, le comentează arătând dificultățile practice sau pericolele ce unele din ele prezintă pentru afaceri. A se vedea «Registre neregulate, Tara, Semnătura socială, Exercițiul acțiunilor în responsabilitate în societ. anonime, Lipsa datei de emisiune la cambie, Nulitatea protestului, Acțiunea în regres contra girantului încetat din viață, Falimentul post mortem» și o sumă de alte chestiuni privitoare la faliment.

Nu numai atât, dar autorul studiază unele instituțiuni menite să dea o nouă îndrumare vieții noastre economice. Vezi articolele: «Societăți cu răspunderea mărginită G. m. b. H. Unificarea dreptului cambiar, Concordatul preventiv, Procedura în micile falimente, Modificări de introdus în polița de asigurare, Informațiuni în comerț, Depozite spre fructificare», etc.

Autorul în articolele sale arată modificările ce trebuie să se introducă în codul de comerț dar ne întrebăm și noi odată cu d-sa, «când va veni însă timpul să se aducă legii de comerț modificările semnalate în articolele de mai sus, modificări atât de mult așteptate și solicitate?»

Pentru orice casă de comerț, pentru avocați și magistrați, lucrarea dată la lumină de deputatul de Covurlui va răspunde unei simțite nevoi și ca celelalte comentarii ale codului de comerț apărute în țara noastră, M. Dimitrescu, E. Antonescu, G. Ionescu, etc., nu trebuie să lipsească din biblioteca celor ce se ocupă de chestiunile economice și de drept comercial.